

Motion till riksdagen 2011/12:Ju253

av Mats Gerdau (M)

Straffpåföljder för unga

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga att ersätta bötesstraffet för ungdomar med ungdomstjänst.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska överväga att se över att införa helgavskiljning, en ny straffpåföljd för unga lagöverträdare.

Motivering

I förhållande till sin andel av befolkningen är ungdomar mer brottsaktiva än någon annan åldersgrupp. De flesta unga som begår brott gör det bara vid något enstaka tillfälle, men en liten grupp fortsätter att begå brott och deras brottslighet tenderar att bli allt grövre över tid. För samhället är det viktigt att fånga upp dessa ungdomar innan deras brottslighet eskalerar. Ju längre ungdomar hinner fortsätta begå brott, desto svårare blir det att hjälpa dem tillbaka till ett vanligt liv. Tidiga och tydliga åtgärder mot ungdomsbrottslighet idag motverkar grov brottslighet imorgon. Jag anser att dagens straffpåföljder för ungdomar är otillräckliga.

En vanlig straffpåföljd är dagsböter. En dagsbot är tänkt att motsvara en dags nettointkomst, och antalet dagsböter beskriver hur allvarligt samhället ser på brottet. Då många unga människor, i synnerhet de som ägnar sig åt kriminell verksamhet, ofta saknar inkomst förlorar dagsboten en stor del av sitt tänkta värde. De som betalar de relativt låga böterna är dessutom ofta inte ens gärningsmannen själv, utan dennes föräldrar. Därmed får påföljden ingen påtaglig konsekvens för individen, utan snarare för dennes föräldrar. Har den unge föräldrar som kan och vill betala klarar denne sig lindrigare än om personen är ensam i världen, vilket gör påföljden ojämlig. Böter bidrar inte heller direkt till att bryta ett kriminellt beteende.

Fel! Okänt namn på

Sedan påföljden ungdomstjänst infördes är bötesstraffet inte längre den vanligaste påföljden, vilket är bra, men det är fortfarande en stor andel som döms till böter.

I dag kan också den unge själv bestämma om ungdomstjänst ska accepteras eller inte. Detta innebär att det går att förhandla med domaren om vilken påföljden ska bli – böter eller ungdomstjänst. Detta ger olyckliga signaler om att den unge har makten över domstolen genom att själv kunna bestämma sin påföljd. Mot den här bakgrunden anser jag att böter är en påföljd anpassad för vuxna och föreslår därför att bötesstraff bör avskaffas för dem under 18 år.

Jag anser också att ungdomar ska kunna dömas till en ny påföljd: helgavskiljning. Ungdomar som begår brott vistas ofta i miljöer, eller umgås i kretsar, där brottslighet accepteras eller uppmuntras. Helgavskiljning skulle innebära att den unge lyfts ur den vanliga umgängeskretsen under helgerna, då de flesta brotten begås, och i stället får delta i olika påverkansprogram. På så vis skulle den unge få en kännbar konsekvens, men framförallt skulle han eller hon få hjälp att lämna ett destruktivt kriminellt liv bakom sig.

Vi avgör idag hur det ska gå för ungdomarna som är på väg att ta nästa steg i sin kriminella karriär. Jag vill att ungdomarnas helger i fel kompisgäng byts mot helger med engagerade vuxna. På så sätt ökar chansen att den första domen också blir den enda.

Stockholm den 3 oktober 2011

Mats Gerdau (M)